

tus nullus sapiens cuilibet quoniam rident: sed tamen ad eas quod pertinet ad suam scientiam. Ita doctor veritatis non dicit cuilibet questioni respondere. Stultitia enim sapientie opponitur. De causa doctrina est sapientie. Deut. 4. Hoc n. sapientia vera et intellectus coram populis recte. Questiones quod aduersantes intentionib; doctrine isti stulte sunt: aduersantur autem ei illa quod sunt indisciplinabilia. Job. 34. Job autem stulte locutus est et uba illius si sonat disciplinam recte. Item quod manifestum ponitur: ut dubium sit quodcumque dicitur de aliis per se tenere in scientia. Et hec sunt quod spectat ad instructionem fidei et eruditionem mortis: et quod sunt quod debet vitare. Unde dicit (Genealogias.) Ponuntur n. genealogie scripturis per mysteria et per intellectum historiale. In resiliendo impugnabili debet vitare tentationes et pugnas. Quoniam non est disputatio ad inquisitionem veritatis est laudabile: sed quoniam est ad ostendendum quod sit tenendum et quod vitandum: tales sunt vitade. puer. 20. Honor est hoc quod separat se a scientiis recte. z. T. i. z. Noli vobis credere. Pugne legis sunt quod non ex virtute disputationis: sed quod oritur ex scientia scriptura vel rationibus propriis. Sed namque huius semper sunt vitade. Dicendum est in scriptura sacra secundum veritatem nihil est proprium. Sed si aliquid appetitur proprium: Uel est quod non intelligitur. Uel quod corrupta sunt virtus scriptorum: quod per se spaliter in numeris et genealogiis. Et hoc est quod determinat non potest vultus per vitam. Et hoc est quod inutilis sunt. Et doctor ad duo intendere debet: ad utilitatem et ad veritatem. puer. 8. Veritatem meditabitur guttus meus recte. Isa. 48. Ego dominus de tuis docebo te vita. Non est ergo remittendum se de inutilitate et quod non habet solidam veritatem. Scire. n. singularia ut sunt genealogie non est ad perfectiores intellectus nec ad instructionem mortis nec fidei. Et sunt vanae: quod non habet solidam vitam. Deinde cum dicit (Hereticum recte). Ondit quod sunt vitadi inter homines: et primo ostendit per hereticos. Secundo ostendit rationes huius ibi. (Sciens quod recte). Dicit ergo hereticum hominem recte. Ubi notandum est quod faciat esse hereticum: et accipienda est prima ratio non minus hereticus. Non. dicit a diuinitate: sed ab electio ut dicit hieronymus. In greco. n. heresis de electio. Unde hereticus. i. electus qui per inaccuracy adherens secte alicuius quam eligit. Unde sciendum est quod omnis hereticus est errans: et non conuersus per dominum. Primo ex parte maiorum circa quam errat: puta si non est circa finem vite humana: vel circa id quod ad fidem pertinet et bonos mores. Talis. n. sic errans non est hereticus. Si vero eraret circa ea quod sunt ad finem vite humana semper est hereticus. Et dico finem vite humana: quod apud antiquos erat secte ponentes diversum finem fidei: ut per de stoicos et epicurios. Et sic si alius diceret deum non esse trinum et unum et soznicatio non non esse peccatum est hereticus. Secundo ex parte electio: quod eligens si non est per inaccuracy. sed est paratus corrigi. sed ecclesie determinatione: et sic non est ex malitia: sed ex ignorantia non est hereticus. Hunc ergo devit per periculum. z. T. i. z. Sermo eorum ut cacer serpit. Item nec alius concorditer peccat eorum ne videatur eis sentire. z. Jo. ca. vniuersitatis. Si ergo venerit ad vos et hac doctrinam non affert recte. Item per penitentiam. Numeri. 16. Recedite a tabernaculis hominum impiorum: et nolite tangere quod ad eos pertinet recte. Uult enim quod moneat: et si non dimittit tunc est hereticus et vitadus. Et dicit post primam et secundam correctionem. Sic. n. fit in ecclesia in excusationib; Et ratione est quod errantis numerus omnis rei habet principium medium et finem. Igitur accipit ut sufficiens ad oiam. z. Cor. vi. Ecce iam hoc venio ad vos recte. Item per perfectiores numeri ternarij. Ror autem deuinitati: quod cum errante agendum a principio ut corrigatur. Mat. 9. Non est opus valentibus medicus: sed male habentibus recte. Et ideo non est dimittendum quodcumque videatur si curari poterit: sed si non potest sanari recte est dimittendum. Luk. 19. Ex ore tuo te iudico fuisse nequam. Deinde cum dicit (Luk. misero recte). Scribit quodam familia. Et primo quodam disponenda circa ipsum. Secundo exemplum terminat in salute. Dicit ergo (Luk. misero recte). Huius duo discipuli

erant apli. Alios misit: quod volerat quod titulus iret ad eum nec determinat ei tempus: sed locum: eo. n. idigit in adiutorium predicationis: volunt tamen promitti arbitriam et ostendit quod de eis disponat. Secundo obiectio rident ibi. (Discat autem vestri recte.) Apollo iste de quo Act. 19. erat episcopus corinthiorum per quod culpam dimisit eos et iuit creta ad titum: sed correctis corinthiis apli revocat eum. Vocat autem zenam legisperitum: licet et apollo esset valde doctus: quod in iudaismo habuit haec dignitatem. Ror autem quare istos vult promitti et non titum est: quod titulus necessarius erat apud creta per episcopatum: isti autem non habebant aliquam curam. Et dicit: ut nihil illis dicitur. Quasi dicat. Si non habes, prouideat subditi tui. Et ideo subiungit. Sic discant vestri. s. fideles prouidere sicut faciunt indei. Et dicit vestri. s. subditi discant excellere iudeos et alios de asia quod suis predicatoribus et indigentibus prouident. Et dicit ad ypsilon necessarios. i. in casibus necessitatis. p. Tertium. 6. Habentes alimenta et genitum tegamus his recte simus. Ror autem quare presentes: est ut non sint infructuosi. p. Corinth. 9. Quis plantat vineam et de fructu eius non edit recte. Populus ergo si est: ut vinea domini debet ferre fructum non solum spiritualis: sed et temporalis ut exinde cultores sustentent: alias essent infructuosi. Mat. 7. Omnis arbor que non facit fructum bonum excides recte. Deinde salutat eos primo ex parte aliorum. Secundo rogat per salutem alios. Tertio ponit suam. Quatuor ad primum dicit. Salutem optant. Secundo cum dicit. Qui nos amant. i. in fide christi existentes: quod non est contentio fidelis cum infidelis. z. par. 19. Impio prebes auxilium et bis qui oderint dominum amicitia iungeris. Uel qui nos amant in fide. i. fidelis affectu. Ecc. 6. Amico fidelis nulla est comparatio recte. (Fratrum dei). s. que est principium omnium bonorum. Rom. 3. Justificati gratis per gratiam ipsius recte. Et dicit vobis: quod non scribit vni propter utilitatem ipsius tamen: sed propter totam ecclesiam. Deo gratias.

Explicit explanatio deuotissima celici doctoris sancti Thomas aquinatis ordinis fratrum predicatorum super epistola beatissimi Pauli apostoli ad Titum.

Incipit expositio eiusdem angelici doctoris sancti Thomas aquinensis ordinis fratrum predicatorum super epistola apostoli Pauli ad Philemonem.

Prologus.

Eruus si est tibi fidelis sit tibi quasi aia tua recte. Ecc. 1. 33. Ostendit sapientia tria circa dominum et filium. s. quod regratur ex parte fui. Item qualis est eum affectus domini ad filium. Item qualis ypsilon fui. Ex parte fui requirit fidelitas in qua est bonum fui: quod est et oia sua de dare domino. Math. 2. 4. Fidelis fui et prudens recte. Et dicit si est fidelis: quod fidelitas apud paucos est. puer. 20. Uiz fidelis inueniet: Talis ergo filius deus haberi a domino sicut amicus in affectu. Unde dicit. Sit tibi sicut aia tua. Doc. n. est prius amicus ut eorum aia yna sit in nolendo et volendo. Act. 4. Multitudinis credentium erat cor vnum et aia yna recte. In quantum intelligi quod est quodam sensus iter dominum et filium: quod filius fidelis transit in amicum. Usus eius est ut tractet ut frater: nam frater est et quantum ad generationem nature: quod eodem actore. Job. 31. Si tempus subire iudicium cuius fui meo recte. Malach. 2. Nunquid non ypsilon pro omnium nostrum? Nunquid non de ypsilon? Et quantum ad generationem gratiae que est eadem. Gal. 3. Quicunque enim in christo baptizati estis christi induit: non est iudeus neque grecus: non est servus neque liber: non est masculinus neque feminus: oea. n. ypsilon ynum estis in christo iesu.

Ad philemonem

Mat. 23. Ois vos fratres estis. Nec aut uba huius
materie huinius eple. Sicut n. supra ostendit qualiter spuales
plati habeant se ad subditos: sic h. qualiter temporales domini ad
temporales filios: et quoniam seruus fidelis quo ad dominum eius.

CAPI.

tui facies tc.) Phil. i. Eo q. habet vos i corde et i viculis
meis tc. Isa. 49. Numquid potest inlier obliuisci iustitiae suae tc.
¶ Ponendo autem manum gratiarum actionibus et orationibus ostendit quod per
eo petendo orat. Nam autem huius erat necessaria et bona philemoni et charitas et fides: sine non. charitate nihil aliorum
yalet: et per ea oia habent. p. corin. 13. Si linguis hominis lo-
quar tc. Ita sine fide nullus deus amare potest: quod non cognoscit vere deum. De spe autem mentionem non facit: quod media est
i his intelligit. Sed i quod habes fidem et charitatem. In domino iesu
per christum. Vlti. Si quis non amat dominum nostrum iesum christum anathema
sit tc. Et haec est necessarium: quod ex christo dulcissimus dilectus dominus
dilectio ad membra: quod non diligit caput quod non diligit membra.
p. 10. 4. Qui non diligit fratre suum quem videt: deum quem
non videt quod non diligit tc. Et i ois sanctos. fides initia
tur doctrine: putatur manifestata per christum: quod deus nemo videt
in eo. Jo. 1. 7. 14. Creditis i deum et i me credite. Et i ois
fidem habemus per christum. Sed q. ad sanctos prius potest intelligi
dupliciter. Uno modo quod ex fide quam habet ad christum procedit
obsequia ipsa sanctis. Uel fides consistit in divinitate principis
paliter: putatur annuntiata per christum: sed non solus per christum: sed et per
sanctos. Mat. 16. Eutes ergo docete ois getes tc. Hebreus
ergo credere non solus dicta per christum: sed et per sanctos. Heb. 2. Que
cumque initium accepisset encerrari per dominum ab eis quod audierunt
i nos confirmata est. ¶ Ut concordatio fidei tc. Hoc stimulat du-
pliciter. Uno modo ut sit signum. Et est sensus ut concordatio tc. i.
tata est caritas tua: ut concordatio fidei tue tc. Uel alter. Hoc
tias ago et memoriam tc. Ut s. ostendit quod per eo petat oran-
do. Et potest intelligi concordatio fidei duplicitate. Uel quod i fide conci-
bat cum omnibus sanctis non habens aliam fidem nouam: ut hereticus. p.
cor. 1. Id est dicit ois tc. Uel concordatio qua bona conci-
tas sanctis procedit ex fide. p. Tertius. vi. Divinitibus huius se-
culi preceps non alta sapere nec sperare in iuncto diuitiis: sed
i deo viuo quod perstat nobis tc. ¶ Evidenter fiat i. ut bonum la-
tes i corde euidenter fiat per bona opera. ¶ In agnitione ois bo-
ni. s. quod a te fit. Et haec i iesu christo. i. per iesu christo. Iac. 2. Quis
mibi fide tuam sine opib. et ego tibi ostendam ex opib. fidem
meam tc. Uel alter. Multa sunt opera in mundo quae sunt bona
bonibus: et tamen deo non sunt bona: quod non recte sunt. puer. 14.
Est via quae vobis homini recta: nouissima autem eius deducitur
ad mortem tc. Eccles. 8. Vidi impios sepultos quae etiam eis
adhuc vivent in loco sancto erant et laudabantur i ciuitate
quasi iustorum operum. Sed hoc manifestat per fidem rectam
quam sequitur premium a deo quod non remunerat nisi recta. Et
i. dicit. In agnitione. i. ut hoc euidenter fiat quod cognoscas
omne bonum. Uel quod cognoscas in te omne bonum quod est
fructus diuitiatis. Exo. 33. Ostendit tibi ois bonum. Sap. 7.
Venerunt mibi oia bona pariter cum illa tc. ¶ Laetare
per quam gratias agit est gaudium. Et i. dicit. Haud enim enim
magnum tc. 3. Jo. ca. vnicus. Maior enim gloriam non habeo:
quam ut audiatur filios meos in veritate ambulare. Hoc enim
gaudium alleluia bat persturas suas. Ubi addit. Et solatio-
ne tc. ps. Secundum multitudinem dolorum i corde meo
solitudes tue letificauerunt animam meas. Luius rationem
assignat dicens. Quia viscera tc. Col. 3. Induite vos ergo
sicut electi dei sancti et dilecti viscera misericordie beni-
gnitatem tc. 3. Jo. c. vnicus. Charissime fideliter agis quod
operaris in fratres: et hoc in peregrinos tc.
¶ Deinde cum dicit. Hoc ago tc. ponit epularis narra-
tio: et primo ponit gratiarum actionem. Secundo petitio ibi. (Propter
quod tc.) Tertio conclusio ibi. Itaque frater ego tc.)
Ita primo gratiarum actionem ponit. Secundo manum actionis gratiarum.
ibi. (Audies tc.) Tertio cum per quam deo gratias agit ibi.
(Haud enim magnum tc.) Dicit ergo gratias ago tc. Col. 3. et gra-
tias estote. Phil. 4. Cum gratiarum actionem quod dicit. Ita ago gratias propter
ritis: ut orez tamen per futuris. Et i. dicit. Semper memoriam

PAULUS vincitus christi iesu et timotheus frater: philemoni dilecto
adiutori nostro: et apie sorori carissime et archippo comilitoni nostro
et ecclesie qui in domo tua es: gratias et pace a deo pro nostro et domino iesu christo.
Sed ago deo meo semper memoriam tui facies in orationibus meis audies charitatem tuam et fidem quae
habes in domino iesu et in ois sanctos: ut communicatio fidei tue euidenter fiat in agnitione ois
operis boni in christo iesu: gaudium enim magnum
habui et consolationem charitate tua: quia vis-
cera sanctorum requieuerunt per te frater.
Propter quod multam fiduciam habens in
christo iesu imperandi tibi quod ad rem perti-
net: propter charitatem magis.
Epistola occasio ex haec est. Apud n. colossenses quodam christianus
magnus habuit quedam fuisse eum furto fugiens romam ab apo-
stolo est baptizatus: per quo et scribit. Et primo ponit saluta-
rio. Secundo epularis narratio. In salutatione primo ponit per
nas salutates. Secundo salutatas. Tertio bona optata. Dicit
ergo. Paulus quod est nomine venerandum oibus fidelibus qui sunt do-
cti ab eo. Vincitus. 2. Tertius. 2. Laboro usque ad vincula.
Nam tunc vincitus erat rome. Sed iesu christi: ubi ostendit causa
vinculorum. Laudabile nam est vinculum eum per christum: in hoc non
est beatificandum. Mat. 5. Beati qui persecutione patiuntur pro
iusticia tc. p. 4. Nemovestrum patiar quasi homicida
aut fur: aut maledicus: aut alienorum appetitor: si autem ut
christianus non erubescat: glorificet autem deum in isto nomine
Act. 5. Igitur apostoli tc. ¶ Et timotheus frater. Fratres sunt
estimati ad perfectam fidem. Phil. 2. Nemine vero tamquam
qui sincera affectio per te sollicitus est. Ipse autem timotheus ad-
iungit ut faciliter iperetur: quod ipole est per tales milites non exaudiiri.
Deinde ponit personas salutatas. Et primo ponit per-
sona principalis salutata. Secundo adiuncta. Item primo
ponit maritum et uxorem quod dominum habent: quibus ob-
ligatus fuisse. Dilectus dicit per bona opera. Jo. 15. Hoc est per
petuum meum ut diligatis inuidit tc. Adiutori quod subministra-
bat sanctis. puer. 18. Erat etiam a fratre quod ciuitas
firma. Secundo ponit persona adiuncta cum dicit. Archippo co-
militoni nostro quod ita erat poteris colossis quod ois christiani erat
slib ymbra eius. Et i. inducit totam ecclesiam ibi: cuius erat
episcopus: sic scribentes. Col. 1. 24. Dicte archippo. vide minister,
rius quod accepisti tc. Et dicit. archippo comilitoni: quod ois
prelati sunt sicut spuiales milites ecclesie. 2. Cor. 10. Ar-
ma militie non sunt carnalia tc. Et addit. Et ecclesie tc.
Hoc supradicunt ut moneat eum ad exaudiendum. Bona
optata exponunt ut consuetum est.
Deinde cum dicit. Hoc ago tc. ponit epularis narra-
tio: et primo ponit gratiarum actionem. Secundo petitio ibi. (Propter
quod tc.) Tertio conclusio ibi. Itaque frater ego tc.)
Ita primo gratiarum actionem ponit. Secundo manum actionis gratiarum.
ibi. (Audies tc.) Tertio cum per quam deo gratias agit ibi.
(Haud enim magnum tc.) Dicit ergo gratias ago tc. Col. 3. et gra-
tias estote. Phil. 4. Cum gratiarum actionem quod dicit. Ita ago gratias propter
ritis: ut orez tamen per futuris. Et i. dicit. Semper memoriam